QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 63/2018 MH

Illum 29 ta' Marzu, 2019

Kunsill Lokali Birkirkara

vs

Winston Carbone (K.I.166941M) u Direttur Ġenerali Għax-Xogħolijiet Għal Kull Interess Li Jista' Jkollu

Il-Qorti:

Rat **ir-rikors ġuramentat tal-Kunsill Lokali datat 23 ta' Jannar 2018** fejn ġie premess illi:

1. *"Illi permezz ta' Avviż tat-Talba tal-5 ta' Marzu 2015 fl-ismijiet "Winston Carbone vs Kunsill Lokali Birkirkara u b'digriet tal-25 ta' Frar, 2016 issejjaħ fil-kawża Direttur Ġenerali Dipartiment tax-Xogħlijiet u Infrastruttura fi ħdan il-Ministeru tat-Trasport u l-Infrastruttura" l-konvenut talab lit-Tribunal għal Talbiet Żgħar jikkundanna lill-Kunsill attur iħallas is-somma ta' elfejn tmien mija u sebgħa u sittin ewro u disgħa u disgħin ċenteżmu (€2,867.99) spejjeż ta' danni allegatament*

inkorsi minnu fil-vettura tiegħu meta skond hu fl-10 ta' Ottubru 2013 huwa kien qiegħed isuq il-vettura KBJ342 ġewwa Triq il-Wied, B'Kara meta kienet niżlet ħafna xita l-vettura tiegħu allegatament niżlet ġo ħofra fonda fl-imsemmija triq li kienet mgħottija bl-ilma b'mod li l-ħofra ma kinitx tidher bir-riżultat li l-vettura tiegħu sofriet danni estensvi fir-rota u fis-suspension tant li kellha titgħabba fuq trailer tal-RMF.

2. *Illi permezz ta' digriet tad-9 ta' Diċembru 2015 it-Tribunal ordna korrezzjoni l-korrezzjoni sabiex minflok Triq il-Wied jidħlu l-kliem "ġewwa triq sekondarja bl-isem ta' Triq il-Qasab Birkirkara".*

3. *Illi permezz ta' sentenza tas-7 ta' April 2017 it-Tribunal qata' u iddeċieda li l-Kunsill Lokali attur huwa responsabbli għad-danni kawżati lill-attur; li l-kjamat fil-kawża ma hux responsabbli għal tali danni u laqa' t-talba tal- konvenut ġja attur limitatament għas-somma ta' elfejn mitejn u sebgħa u u disgħin ewro u disgħa u disgħin ċenteżmu (€2,297.99) u ordna lil Kunsill Lokali Birkirkara sabiex iħallas is-somma ta' elfejn mitejn u sebgħa u disgħin ewro u disgħa u disgħin ċenteżmu (€2,297.99) lill-konvenut Carbone u bl-imgħax legali ta' tmienja fil-mija dekoribbli mid-data tas-sentenza. L-ispejjes kollha ġew ordnati a karigu tal-Kunsill Lokali Birkirkara.*

4. *Illi l-esponenti ħassu aggravat minn din is-sentenza u interpona umili appell minnha.*

5. *Illi permezz tas-sentenza tas-17 ta' Novembru 2017 il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) ċaħdet l-appell tal-attur u ikkonfermat is-sentenza appellata bl-ispejjeż kontra l-istess Kunsill.*

6. *Illi l-proċeduri istitwiti permezz tal-Avviż tat-Talba sureferit u dawk l-proċeduri kollha sussegwenti huma lkoll nulli stante li l-proċedura*

kkontemplata fl-artikolu 460 tal-Kap. 12 tal-liġijiet ta' Malta ma ġietx irrispettata mill-konvenut Carbone. Dan il-privileġġ proċuderali huwa wieħed ta' ordni pubblika u ma jistax jiġi sanat u b'hekk l-Avviż tat-Talba u dawk l-atti kollha li segwewh huma lkoll nulli u bla effett.

7. *Illi l-esponenti jaf b'dawn il-fatti personalment u għalhekk kellha issir din il-kawża.*

GĦALDAQSTANT u għar-raġunijiet fuq premessi, l-esponenti umilment jitlob lil dina l-*Onorabbli Qorti jogħġobHa tiddikjara*

1. *Tiddikjara li l-Avviż tat-Talba tal-5 ta' Marzu 2015 fl-ismijiet Winston Carbone Vs Kunsill Lokali Birkirkara li b'digriet tal-25 ta' Frar, 2016 issejjaħ fil-kawża Direttur Ġenerali Dipartiment tax-Xoghlijiet u Infrastruttura fi ħdan il-Ministeru tat-Trasport u l-Infrastruttura ref: 165/2015 bħala illegali, irritwali u nulli u għalhekk mingħajr effett legali;*

2. *Tiddikjara għalhekk li s-sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet "Winston Carbone vs Kunsill Lokali Birkirkara u b'digriet tal-25 ta' Frar, 2016 issejjaħ fil-kawża Direttur Ġenerali Dipartiment tax-Xogħlijiet u Infrastruttura fi ħdan il-Ministeru tat-Trasport u l-Infrastruttura" deċiża fis-17 ta' Novembru 2017 ma' tagħmilx fronti fil-konfront tal-attur."*

Rat **ir-risposta ġuramentata tad-Direttur Ġenerali tax-Xogħolijiet datata 20 ta' Marzu 2018**[1] fejn gie eċċepit illi:

[1] Fol 19

"Illi l-mezzi ordinarji li tipprovdi il-liġi ġew eżawriti stante li kien hemm deċiżjoni fis-7 ta' April 2017 fejn it-Tribunal iddeċieda li l-Kunsill Lokali huwa responsabbli għad-danni kawżati lill-attur filwaqt li l-esponent kjamat n kawża ġie meħlus minn kull responsabilta' u dan kollu ġie konfermat mill-Qorti ta' l-Appell fis-17 ta' Novembru 2017.

Illi se mai r-rikorrent setgħa ntavola proċeduri ta' ritrattazzjoni iżda dawn ma sarux.

Illi għalhekk il-każ huwa ormaj Res Judicata.

Illi l-kawża odjerna hekk kif intavolata mhix legalment stipulata fil-liġijiet tal-proċedura.

Għaldqastant l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tagħti effett lis-sentenza tal-Appell tas-17 ta' Novembru 2017."

Rat **ir-risposta ġuramentata ta' Winston Carbone datata 21 ta' Marzu 2018**[2] fejn ġie eċċepit illi:

"Illi d-domandi attriċi huma nfondati fil-fatt fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-Kunsill Lokali Birkirkara għar-raġunijiet li ġejjin:

1. *Preliminarjament l-irritwalita tar-rikors ġuramentat billi qiegħdha hawn tintuża proċedura inawdita legalment meta l-uniku mod illi wieħed jista' jieħu b'mod legali sabiex sentenza li tkun ingħatat minn Qorti ta' Sekond Istanza kif kienet is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Sede Inferjuri wara li din ikkonfermat is-sentenza mogħtija in Prim'Istanza mit-Tribunal tat-Talbiet Zgħar kienet illi tintalab ir-ritrattazzjoni fl-Appell haġa din li għal xi raġuni jew oħra li jafuha biss il-membri tal-kumitat*

[2] Fol 23 et seq

tal-Kunsill Lokali ta' Birkirkara u s-Sindku tiegħu qatt ma saret u m'għadx tista' legalment issir billi għadda ż-żmien perentorju msemmi mill-liġi.

2. *Mingħajr l-ebda preġudizzju għall-ewwel eċċezzjoni u in via preliminari wkoll huwa inawdit legalment illi persuna jitlob in-nullita ta' sentenza meta din it-talba pero' in via ta' eċċezzjoni saret kemm quddiem il-Qorti ta' Prim'Istanza, ara sentenza* **Dokument A** *kif ukoll quddiem il-Qorti tal-Appell Inferjuri, ara sentenza* **Dokument B** *u meta kemm l-Ewwel Qorti kif ukoll il-Qorti tal-Appell ċahdu l-istess talba bl-iżjed mod determinat u inekwivoku sabiex it-talba kontenuta fir-rikors promotur m'hi xejn għajr appell mill-Qorti tal-Appell li mhiex legalment konċepibbli f'dan il-pajjiż.*

3. *Bla ebda preġudizzju għall-ewwel żewġ eċċezzjonijiet u fil-meritu l-ebda Qorti sahansitra anke Qorti ta' Sekond Istanza la għandha u inqas u inqas tista' tiddisturba deċiżjoni meħuda minn Qorti ta' Prim'Istanza meta din tkun iddeċidiet kif għamlet wara li tkun qieset l-eċċezzjoni legali li tkun ġiet tressqet quddiemha u saru s-sottomissjonijiet fuq l-istess prinċipju dan li ilu jeżisti u segwit minn meta il-Qrati tagħna bdew jeżistu. Dana iżjed u iżjed meta si tratta dwar il-proċedura stabbilita mill-liġi in kwantu si tratta ta' kawżi quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar li għandhom jitmexxew u jiġu deċiżi prinċiparjament fuq l-ekwita' u mhux fuq in-nitty gritt legalistiku ta' min naqas li jingħata raġun meta qatt ma kellu u għax jaħseb li huwa għandu mill-omnipotenza għax jippretendi wkoll li l-ħuta żgħira qatt ma belgħat lill-kbira jibqa' jinsisti bi kwalunkwe mod, sewwa jew mhux biex il-ġustizzja ma ssirx u tgħaddi tiegħu akkost ta' kollox. Dana għal raġuni unika li hawn si tratta ta' Gvern ossia awtorita' governattiva.*

4. *Fl-aħħarnett u billi, qed jigi sottomess din il-kawża hija assolutament waħda frivola u vessatorja għandha ġġib għal fuqha mhux biss l-istmerrija ta' din l-Onorabbli Qorti iżda wkoll l-imposizzjoni ta' spejjeż addizzjonali msemmija fl-Artikolu 10 tat-Tariffa A tal-iskeda A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta jekk mhux ukoll timxi skont il-paragrafu 10 (2) tal-istess skeda.*

Għaldaqstant l-esponenti jirrijitera t-talba tiegħu illi d-domandi attriċi jiġu miċħuda billi nfondati kemm fil-fatt kif ukoll fid-dritt u dana bl-ispejjeż kontra tiegħu."

Rat il-provi mressqa u semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet.

Rat illi l-kawża tħalliet għall-lum għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Il-kontendenti kienu parti f'kawża quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar l-eżitu ta' liema kien li l-Kunsill Lokali ta' Birkirkara ġie kundannat iħallas is-somma ta' €2,297.99 lil Winston Carbone bħala danni. Il-Kunsill kien appella iżda l-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) kienet ikkonfermat is-sentenza tal-istess Tribunal. Il-Kunsill Lokali msemmi issa pproċeda bl-intavolar tal-kawża in eżami fejn qed jitlob dikjarazzjoni li l-proċeduri msemmija quddiem it-Tribunal huma illegali, irritwali u nulli u għalhekk mingħajr effett legali u konsegwentment anke s-sentenza tal-Qorti tal-Appell għandha tiġi meqjusa li ma tagħmilx stat fil-konfront tal-Kunsill. L-unika bażi li fuqha l-Kunsill attur qiegħed jitlob in-nullita' tal-proċeduri msemmija hija li l-proċedura kkontemplata fl-artikolu 460 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta ma ġietx rispettata

minn Winston Carbone u dan peress li qabel ma fetaħ il-proċeduri quddiem it-Tribunal huwa ma bagħatx l-ittra uffiċjali rikjesta skont id-dispożizzjoni tal-liġi ċitata. Il-Kunsill isostni li tali ittra uffiċjali hija pre-rekwiżit u waħda ta' ordni pubblika li ma tistax tiġi sanata u b'hekk fil-fehma tiegħu l-Avviż tat-Talba quddiem it-Tribunal u l-atti kollha sussegwenti huma lkoll nulli u bla effett.

Għar-raġunijiet mogħtija fir-risposti ġuramentati rispettivi tal-konvenuti, oltre għal eċċezzjonijiet ta' natura preliminari, fil-mertu entrambi rrespinġew il-pretensjonijiet attriċi bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt.

A. PROVI

Mill-atti jirriżulta li –

i. Fil-**5 ta' Marzu 2015** Winston Carbone ntavola proċeduri quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar Nru 165/15 fl-ismijiet "***Winston Carbone vs Kunsill Lokali Birkirkara u b'digriet tal-25 ta' Frar, 2016 issejjaħ fil-kawża Direttur Ġenerali Dipartiment tax-Xogħlijiet u Infrastruttura fi ħdan il-Ministeru tat-Trasport u l-Infrastruttura"***;

ii. L-attur talab lit-Tribunal jikkundanna lill-konvenuti jew min minnhom iħallsu s-somma ta' €2,867.99c spejjeż ta' danni inkorsi minnu fil-vettura tiegħu meta fl-10 ta' Ottubru, 2013 filwaqt li kien qed isuq bil-mod il-vettura tiegħu bin-numru ta' registrazzjoni KBJ 342 ġewwa Triq il-Qasab, B'Kara u kienet niżlet ħafna xita, il-vettura tiegħu niżlet ġo ħofra fonda fl-imsemmija triq li kienet mgħottija bl-ilma b'mod li l-ħofra ma kienetx tidher bir-riżultat li l-vettura msemmija sofriet danni estensivi fir-rota u fis-suspension tant li kellha titgħabba fuq trailer tal-RMF;

iii. Il-Kunsill ressaq eċċezzjonijiet biss fil-mertu u dawn kienu jgħidu li (a) it-talba attriċi għandha tiġi miċħuda stante li hija infondata kemm fil-fatt u fid-dritt; (b) preliminarjament il-Kunsill konvenut mhux il-leġittimu kontradittur stante li l-manutenzjoni tal-imsemmija triq ma taqax fil-mansjoni tiegħu u (ċ) bla preġudizzju, anke li kieku l-Kunsill huwa responsabbli għall-imsemmija triq mhuwiex responsabbli għall-imsemmi inċident. Għaldaqstant it-talba attriċi għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż kontra l-istess;

iv. Minn naħa tiegħu id-Direttur Ġenerali Dipartiment tax-Xogħolijiet l-Infrastruttura fi hdan il-Ministeru Trasport u l-Infrastruttura eċċepixxa li (a) t-talba attriċi għandha tiġi miċħuda stante li hija nfondata fil-fatt u fid-dritt; (b) preliminarjament id-Dipartiment mhux il-leġittimu kuntradittur stante li qatt ma għamel xogħol fit-triq mertu ta' din il-kawża; (ċ) il-fatt li kien hemm devjazzjoni ma jfissirx li tali devjazzjoni hija responsabbilita' tad-Dipartiment; (d) id-Dipartiment mhux responsabbli għall-manutenzjoni tat-triq in kwistjoni fejn sar l-inċident u għaldaqstant it-talba kontra d-Dipartiment għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż;

v. Fil-**25 ta' Frar, 2016** it-Tribunal ċaħad it-talba tal-Kunsill sabiex iressaq eċċezzjoni ulterjuri ta' nullita` stante li t-talba tal-attur ma ġietx preċeduta b'ittra ufficjali ai termini tal-Artikolu 460(1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

vi. **Is-sentenza tat-Tribunal ingħatat fis-7 t'April 2017**[3] u fiha l-Kunsill Lokali instab responsabbli għad-danni kawżati lil Winston Carbone. L-istess Kunsill ġie kundannat iħallsu s-somma ta' €2,297.99c bl-imgħax legali ta' 8%;

vii. **Fl-20 t'April 2017** il-Kunsill intavola appell minn dik is-sentenza. Wieħed mill-aggravji kien li t-Tribunal żbalja meta ċaħad it-talba tal-appellanti sabiex

[3] Fol 26 et seq

jagħti eċċezzjoni ulterjuri ta' nullita' minħabba li Winston Carbone ma segwiex il-proċedura kontemplata fl-artikolu 460(1) tal-Kap. 12;

viii. **Fis-17 ta' Novembru 2017** il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) tat is-sentenza tagħha permezz ta' liema ċaħdet l-appell u kkonfermat is-sentenza tat-Tribunal[4]. Dwar l-aggravju msemmi dik il-Qorti qalet hekk –

"It-tieni aggravju jirrelata għad-digriet mogħti mit-Tribunal fil-25 ta' Frar, 2016 li bih ċaħad it-talba tal-appellant sabiex jippreżenta eċċezzjoni ulterjuri li biha jinvoka n-nullita' tal-proċeduri minħabba l-artikolu 460(1) tal-Kap. 12. Eċċezzjoni li min-natura tagħha messha ngħatat fil-bidu tal-proċeduri. Mhijiex skuża li fil-bidu tal-proċeduri l-appellant kien qiegħed jibbaża d-difiża tiegħu fuq l-eċċezzjoni li ma kienx il-leġittimu kontradittur minħabba li Triq il-Wied ma taqax fir-responsabbilta' tiegħu. Nullita' sseħħ irrispettivament jekk il-konvenut huwiex leġittimu kontradittur jew le. Ma kien hemm xejn x'iżomm lill-appellant milli jagħti dik l-eċċezzjoni fit-tweġiba li ppreżenta fis-16 ta' Marzu, 2015. Il-qorti żżid li l-artikolu 9(3) tal-Kap. 380 jipprovdi:

"Ebda proċediment quddiem it-Tribunal ma jkun invalidu minħabba fin-nuqqas ta' tħaris ta' xi formalita' sakemm wieħed ikun mexa b'mod konformi kemm jista' jkun ma' dan l-Att jew mar-regoli magħmula taħtu". Fiċ-ċirkostanzi l-ilment tal-appellant hu mingħajr bażi."

ix. Xehed **Emanuel Sciriha, Reġistratur Qrati Ċivili u Tribunali** li kkonferma li qabel ma ġew intavolati l-proċeduri quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar ma ġie ntavolat ebda att ġudizzjarju ieħor fk-istess ismijiet. Mill-

[4] Fol 33 et seq

atti preżentati[5] ma rriżultax li in segwitu għall-appell kienet saret xi talba għal ritrattazzjoni.

B. EĊĊEZZJONI PELIMINARI

Il-Qorti hija tal-fehma li għandha tgħaddi minnufih biex teżamina **l-ewwel eċċezzjoni preliminari ta' Winston Carbone** li tgħid hekk –

" *Preliminarjament l-irritwalita' tar-rikors ġuramentat billi qiegħdha hawn tintuża proċedura inawdita legalment meta l-uniku mod illi wieħed jista' jieħu b'mod legali sabiex sentenza li tkun ingħatat minn Qorti ta' Sekond Istanza kif kienet is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Sede Inferjuri wara li din ikkonfermat is-sentenza mogħtija in Prim'Istanza mit-Tribunal tat-Talbiet Zgħar kienet illi tintalab ir-ritrattazzjoni fl-Appell haġa din li għal xi raġuni jew oħra li jafuha biss il-membri tal-kumitat tal-Kunsill Lokali ta' Birkirkara u s-Sindku tiegħu qatt ma saret u m'għadx tista' legalment issir billi għadda ż-żmien perentorju msemmi mill-liġi."*

Il-Qorti tagħmel is-segwenti osservazzjonijiet –

1. **L-artikolu 460 (1) tal-Kap 12** li n-non osservanza tiegħu da parti tal-konvenut Winston Carbone huwa l-pern li fuqu nbniet l-azzjoni attriċi fil-każ tal-lum jipprovdi hekk -

"460. (1) Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (2), ebda att ġudizzjarju li bih jinbdew xi proċedimenti ma jista' jiġi ppreżentat, u ebda proċedimenti ma jistgħu jittieħdu jew jinbdew, u ebda mandat ma jista' jiġi mitlub, kontra l-Gvern, jew kontra xi awtorità mwaqqfa bil-Kostituzzjoni, barra

[5] Fol 47

mill-Kummissjoni Elettorali, jew kontra xi persuna li jkollha kariga pubblika fil-kwalità uffiċjali tagħha, ħlief wara li jgħaddu għaxart ijiem min-notifika kontra l-Gvern jew dik l-awtorità jew persuna kif intqal qabel, ta' ittra uffiċjali jew ta' protest li fih il-pretensjoni jew it-talba tiġi mfissra b'mod ċar."

2. Bħala fatt jirriżulta mill-atti li ebda att ġudizzjarju ma kien ġie ntavolat qabel ma nbdew il-proċeduri quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar fil-każ fl-ismijiet Nru 165/15 fl-ismijiet "*Winston Carbone vs Kunsill Lokali Birkirkara et*";

3. **IŻDA** jirriżulta wkoll bħala fatt li l-kwistjoni dwar in-nuqqas ta' preżentata ta' dan l-att ġudizzjarju diġa' ġiet ventilata kemm quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar kif ukoll quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) u huma diġa' taw il-ġudizzju tagħhom fir-rigward. Infatti kif muri fl-elenku tal-provi fis-suespost, il-Kunsill Lokali fil-mori tas-smiegħ tal-proċeduri quddiem it-Tribunal kien ressaq bla suċċess talba sabiex jissolleva eċċezzjoni ulterjuri ta' nullita` stante li t-talba tal-attur ma ġietx preċeduta b'ittra ufficjali ai termini tal-Artikolu 460(1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Addirittura mbagħad il-Kunsill, insodisfatt b'din id-deċiżjoni tat-Tribunal ipproċeda biex fl-appell tiegħu quddiem il-Qorti tal-Appell, mill-uniċi żewġ aggravji li ressaq iddedika wieħed minnhom proprju fuq dan il-punt u għal darb'oħra l-Qorti tal-Appell ċaħdet l-ilment tiegħu għar-raġunijiet li diġa' ġew kwotati fis-sentenza tal-lum;

4. Ċirka xahrejn wara il-Kunsill attur intavola l-proċeduri odjerni fejn qiegħed jitlob lil din il-Qorti biex tiddikjara n-nulla' u l-irritwalita' tal-proċeduri quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar u li konsegwentement lanqas is-sentenza tal-Qorti tal-Appell ma tagħmel effett fil-konfront tiegħu;

5. Tenut kont tal-fatt li kif diġa' ngħad aktar qabel din it-talba fil-kawża odjerna hija mibnija fuq l-istess ilment li diġa' tressaq u ġie deċiż kemm mit-Tribunal kif ukoll mill-Qorti tal-Appell u ċioe' li l-proċedura a tenur tal-artikolu 460 tal-Kap 12 ma ġietx segwita, l-unika konklużjoni li tista' tasal għaliha l-Qorti fiċ-

ċirkustanzi hija li l-azzjoni attriċi mhi xejn ħlief "appell minn appell ġja deċiż", azzjoni li mhijiex permissibbli skont il-liġi nostrali. **La anke l-Qorti tal-Appell diġa' tat il-ġudizzju finali tagħha dwar din il-kwistjoni l-Kunsill attur m'għandu a dispożizzjoni tiegħu ebda mekkaniżmu legali ieħor li bih jista' jerġa jittanta "jappella" – fil-vesti kamuffata ta' kawża ġdida – minn dak il-ġudizzju li huwa ormai *res judicata*.** Infatti kif inhuwa stipulat fl-**artikolu 227 tal-Kap 12** –

***M'hemmx appell mis-sentenzi tal-Qorti tal-Appell."*[6]**

6. Naturalment u għal fini ta' kompletezza jingħad illi l-uniku mezz legali li bih tista' tiġi attakkata kawża deċiża b'sentenza mogħtija fi grad ta' appell jew mill-Qorti Ċivili, Prim Awla, fil-ġurisdizzjoni kostituzzjonali tagħha, huwa permezz ta' talba għal ritrattazzjoni a tenur tal-artikolu 811 tal-Kap 12 purche' tali talba tkun għal waħda mir-raġunijiet indikati f'dak l-istess artikolu. Ma jirriżultax mill-provi pero' li fil-każ tal-lum il-Kunsill intavola xi proċeduri għal ritrattazzjoni tal-proċeduri Rik Nru 165/15 in eżami;

7. Ferm il-premess il-Qorti tagħmel referenza wkoll għal każ fl-ismijiet **Av Dottor Larry Formosa noe vs Peter Camilleri et deċiż fit-8 ta' Jannar 2019**[7] fejn kienet infetħet azzjoni simili għal dik tal-lum b'rikors ġuramentat permezz tal-liema talbu lill-Qorti sabiex tiddikjara li proċeduri li kienu diġa' ġew deċiżi b'sentenza tal-Qorti jiġu dikjarati bhala illegali, irritwali u nulli u għalhekk mingħajr effett legali. F'dik il-kawża wkoll kienet ingħatat eċċezzjoni simili għal dik li l-Qorti qegħda tiddelibera dwarha llum u ċioe' li legalment ma huwiex mogħti d-dritt lil xi ħadd li permezz ta' kawża jattakka l-eżistenza ta' kawża oħra jew ta' sentenza ġia deċiża.

8. Il-Qorti fil-kawża msemmija kellha dan xi tgħid dwar il-punt in kwistjoni -

"Illi kif sew jissottomettu l-konvenuti fis-sottomissjonijiet tagħhom ikun opportun li din l-Qorti tibda billi fl-ewwel lok tħares lejn it-tieni

[6] Enfasi ta' din il-Qorti.
[7] Rik Gur 9/17

eċċezzjoni preliminari u ċioe' jekk huwiex mogħti d-dritt lil xi ħadd li permezz ta' kawża jattakka l-esistenza ta' kawża oħra jew ta' sentenza deċiża'. Dan l-għaliex jekk jirriżulta li ma huwiex mogħti dan id-dritt allura l-kawża odjerna tiġi miċħuda ab inizio.

Illi minn qari tar-rikors ġuramentat u b'mod partikolari tat-talbiet attriċi huwa evidenti li dak li qed jittentaw jottjenu l-atturi minn din il-Qorti huwa r-restitutio in integrum, u ċioe' li jerġa' jitqiegħed kollox fl-istess posizzjoni li kienu qabel ma ngħatat is-sentenza minnhom impunjata. Infatti huma talbu li r–rikors ġuramentat numru: 17/2015PC fl-ismijiet Peter Camilleri et vs Avukat Dr Jean Paul Grech noe jigi dikjarat bħala wieħed '…illegali, irritwali, u nulli u għalhekk mingħajr effett legali.'

F'dan ir-rigward il-Qorti tagħmel referenza għad-deċiżjoni mogħtija mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-ġurisdizzjoni tagħha Inferjuri u li ġġib id-data tat-12 ta' Lulju 1965 fl-ismijiet: ***Leone Misrahi vs Giuseppe Cassar et*** *fejn dik il-qorti rriteniet li r-restitutio in integrum bħala istitut indipendenti ta' impunjazzjoni ta' sentenza definittiva ġie abolit meta fis-sistema tal-liġi tagħna ġie organizzat l-istitut ta' ritrattazzjoni. Dak l-istitut kien applikat in bażi għal dak li kien konsiderat il-'jus comune' tagħna, cjoe', tad-Dritt Ruman kif modifikat minn liġijiet u konswetudinijiet partikolari u nfluwenzat mid-Dritt Kanoniku. Bis-saħħa tal-liġijiet il-ġodda r-rimedju tar-restituzzjoni kellu jitqies abbolit bħala kuntrarju u nkonsistenti mar-rimedju tar- ritrattazzjoni. Intqal li 'Del resto anqas jidher li jagħmel sens illi l-liġi mill-banda l-waħda tgħid (kif jgħid l-artikolu 816 (illum art. 813) tal-Kodiċi ta' Proċedura) illi r-ritrattazzjoni ma tingħatax ħlief għal xi waħda mir-raġunijiet imsemmija fl-artikolu 814 (illum 811) u tistabilixxi ż-żmien perentorju li fih ir-ritrattazzjoni tista' tintalab, u fl-istess ħin, wieħed jippretendi mill-banda l-oħra illi b'dana kollu, sentenzi jistgħu jiġu revokati u l-kawżi ritrattati f'każijiet oħra wkoll indeterminati meta*

suppost ikun hemm 'ġusta kawża' u bla regolament la ta' forma u lanqas ta' żmien u dan b'rimedju ieħor li, għal kull effett u fini prattiku, mhux ħlief ritrattazzjoni b'isem ieħor'

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Caterina Gerada vs Avv. Dr Antonio Caruana,** *fir-rigward l-istitut ta' r-restitutio in integrum l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell iddikjarat kif isegwi:*

'Meta l-liġi tagħti l-mezzi sabiex fl-interess tagħhom il-partijiet jagħmlu użu minnhom ħalli jwaqqgħu sentenzi, anke li tkun nulla, u dawk l-istess rimedji ma jiġux fil-fatt minnhom adoperati huma ma jibqalhomx rimedju ieħor għal dak il-fini, u dan barra milli għar-raġunijiet li ntqalu fuq għall-presunzjoni tal-verita', li għandha jkollha setgħa u tikkopri kwalunkwe kawża ta' nullita', peress illi l-kawżi għandhom ikollhom terminu u jispiċċaw xi darba'.

Relevanti wkoll għall-mertu tal-kawża odjerna huwa dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **Salvatore Fenech vs Emmanuele Borg** *deċiża mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-3 ta' April 1962 fejn ingħad:*

'Jekk sentenza tingħata meta l-konvenut ma kienx ġie notifikat bl-att taċ-ċitazzjoni, ir-rimedju tal-konvenut biex jimpunja dik is-sentenza mhuwiex dak li jitlob b'kawża oħra n-nullita' ta' dik is- sentenza, imma jew ir-rimedju ordinarju tal-appell, jew ir-ritrattazzjoni'.

Illi dawn il-pronunzjamenti għandhom isibu l-applikazzjoni tagħhom għall-mertu tal-kawża odjerna. Huwa ċar li l-azzjoni tal-atturi, li biha qegħdin jitolbu n-nullita', l-irritwalita' u l-illegalita' tas-sentenza hija improponibbli. L-atturi qegħdin jitolbu riżultat li ma jistax jiġi ottenut bil-procedura adoperata. Mill-banda l-oħra, l-atturi kellhom a

disposizzjoni tagħhom żgur ir-rimedju stabbilit bil-liġi u ċioe' dak **ordinarju** *tal-appell u dak* **straordinarju** *tar-ritrattazzjoni. Tant hu hekk li fil-fatt jirriżulta li l-istess atturi preżentaw appell tat-terz kontra l-istess deċiżjoni li permezz tal-proċeduri odjerni qed jitolbu li tiġi dikjarata llegali, irritwali, nulla u għalhekk mingħajr effett legali.*

Kif ġia ngħad jirriżulta li fis-seduta tad-19 ta' April 2018 ġie vverbalizzat li 'Il-partijiet jaqblu illi l-konvenuti huma eżentati mill-prova illi fir-rigward tal-kawża numru 17/2015 sar appell tat-terz minn l-atturi odjerni, liema fatt huwa kkonfermat'. Illi għalhekk minn hawn joħroġ biċ-ċar li l-atturi odjerni fil-fatt għamlu użu mill-mezz ordinarju ta' appell tat-terz. Di fatti l-Artikolu 226 sub-artikolu 1 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta jistipula l-mezz tal-appell li permezz tiegħu għandha tiġi mpunjata sentenza kif isegwi:

'(1) L-appell isir b'rikors li jiġi preżentat fir-reġistru tal-Qorti ta' l-Appell fi żmien għoxrin jum mid-data tas-sentenza'.

Il-liġi tipprovdi wkoll għar-rimedju ta' ritrattazzjoni ai termini ta' l-artikolu 811 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta u l-artikoli l-oħra sussegwenti.

(.......)

Illi għalhekk jirriżulta li din il-kawża qatt ma setgħet legalment issir stante li ma tikkonsistix f'wieħed mir-rimedji ordinarji permissibli mill-liġi li permezz tiegħu tista' tiġi attakkata sentenza w'għalhekk isegwi li t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti hija ġjustifikata u jistħoqq li tiġi milqugħa. La darba ser tiġi milqugħa t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti jsegwi li din il-Qorti

ma tistax tieħu konjizzjoni aktar tal-kawża odjerna u ma jibqala l-ebda alternattiva għajr li tiċħad it-talbiet kollha attriċi.

Deċiżjoni:

Għaldaqstant għar-raġunijiet kollha suesposti, din il-Qorti tgħaddi sabiex taqta w'tiddeċiedi l-kawża odjerna billi filwaqt li tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti li ssostni li ma huwiex mogħti d-dritt lil xi ħadd li permezz ta' kawża jattakka l-eżistenza ta' kawża oħra jew ta' sentenza gia deċiża, per conseguenza, tgħaddi sabiex tiċħad it-talbiet kollha attriċi.

Bl-ispejjeż kollha kontra l-attur nomine."

Dwar l-attakk tal-gudikat u n-nuqqas ta' permissibilta' għal dan ingħad fil-provediment fl-ismijiet **FourX Ltd. vs Mediterraen Flowers Product Ltd.**[8] li:-

"Illi l-prinċipju msemmi fil-premess ġie deskritt tajjeb mill-Onorabbli Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) fis-sentenza
bl-ismijiet ***Anna Magro v. Emmanuela Psaila f'isimha proprju għal kull interess li għandha u bħala leġittima***
rappresentanti ta' binha minuri Peter Paul Psaila* datata s-6 ta' Diċembru *2002:

"Il-ġudikat jassorbixxi kull eċċezzjoni li, in mertu għall-azzjoni kien imissha jew setgħet tiġi sollevata in relazzjoni
ma l-azzjoni stess. U meta hemm il-ġudikat mhumiex ammissibbli eċċezzjonijiet ġodda li jkollhom bħala effett li jiddistruġġu jew jirrestrinġu l-effett tal-ġudikat. In-nullitajiet jistgħu jkunu jew dikjarati "expressis verbis" jew le. Bħala regola ġenerali, il-liġijiet u d-dottrina, u l-liġi tagħna in partikolari, ma jiffavorux in-nullitajiet; anzi jippropendu kemm jista' jkun għat-teżi tal-validita tal-att li jkun hemm diskussjoni fuqu. Anki fejn in-nullita hija dikjarata espressament mil-liġi, hija ma toperax qatt waħedha b'mod li, jekk l-att ikun sentenza, tnaqqas 'motu proprio' il-karattru ta' ġudikat ta' dik is-sentenza; imma huwa meħtieġ li dik in-nullita tiġi proposta mill-interessati fi żmien utli u b'wieħed mill-mezzi li trid u biss tirrikjedi l-liġi.

[8] Rikors Mandat gta' Inibizzjoni 1235/2011 RCP deċiż 05/10/2012

Meta s-sentenza tgħaddi f'ġudikat, għax ma tiġix appellate jew ritrattata, jew għaliex, jekk appellata jew ritrattata, tiġi konfermata, hija ssir irrevokabbli; u ma jkunx aktar leċitu li tinfetah diskussjoni fuqha, lanqas jekk tkun, forsi, inġusta.

Għax jekk min hu interessat ma jużax mir-rimedju li tagħtih il-liġi biex iwaqqa' sentenza bħala nulla, ma għandux raġuni jilmenta mill-inflessibilita tal-prinċipju ta' l-irrevokabillita tas-sentenza Illi b'dan il-Qorti spjegat li anke meta n-nullita tissemma espressament mil-liġi din trid titqajjem bħala eċċezzjoni, jew tul is-smiegħ ta' kawża, jew fl-istadju ta' appell jew ritrattazzjoni;"

9. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha magħmula mill-Qorti llum, kif ukoll fid-dawl tal-prinċipji ġurisprudenzjali appena ċitati li l-Qorti tabbraċċja fl-intier tagħhom u tagħmilhom tagħha, l-unika konklużjoni li tista' tasal għaliha hija li l-eċċezzjoni tal-konvenut Winston Carbone dwar l-irritwalita' tar-rikors ġuramentat fil-proċeduri odjerni timmerita li tiġi akkolta. Il-leġislatur ħa ħsieb li jipprovdi rimedji legali speċifiċi sabiex jiġu attakkati sentenzi tal-Qorti u dan permezz tal-proċedura tal-appell jew ta' ritrattazzjoni jekk ikun il-każ. Ma hemm ebda rimedju ieħor maħsub għalhekk fil-liġi tal-proċedura. **Anzi din il-Qorti tmur oltre u tgħid li l-ażżjoni kif proposta ma hija xejn anqas minn erezija legali**. Jekk dawn il-mezzi legali msemmija jew liema minnhom jiġu utilizzati mill-parti leża iżda mingħajr eżitu ta' suċċess ma jifdal ebda rimedju ieħor disponibbli fil-liġi li jista' jiġi adoperat sabiex tiġi attakkata s-sentenza tal-Qorti. Dan anke fl-ispirtu tal-prinċipju taċ-ċertezza tad-dritt li kawża għandu jkollha bidu u tmiem definittiv mingħajr ma wieħed jibqa' b'kull mod jipprova jwaqqa' sentenzi tal-Qrati *ad infinitum*.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

1. Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-konvenut Winston Carbone u tiddikjara l-irritwalita' tar-rikors ġuramentat tal-Kunsill Lokali ta' Birkirkara in kwantu qiegħed jipprova jottjeni n-nullita' u l-irritwalita' tal-proċeduri Rik Nru 165/15 fl-ismijiet *Winston Carbone vs Kunsill Lokali Birkirkara et* li huma diġa' definittivament deċiżi mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), u għalhekk l-azzjoni odjerna tal-Kunsill attur mhijiex legalment possibbli fis-sistema nostrali;

2. Tiċħad it-talbiet attriċi;

3. L-ispejjeż tal-kawża jkunu kollha a karigu tal-Kunsill Lokali ta' Birkirkara.

Onor Imħallef Miriam Hayman
Imħallef

Victor Deguara
Deputat Reġistratur